

Nr 156.

Godkänd av första kammaren den 16 april 1920.

Godkänd av andra kammaren den 16 april 1920.

Till Konungen.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 11, angående försäljning av vissa kronoegendommar och upplåtande av lägenheter från sådana egendommar, punkterna 11 och 12.

(Jordbruksutskottets utlåtande nr 22.)

Uti en till riksdagen den 5 december 1919 avlåten proposition, nr 11, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att i de i berörda protokoll närmare angivna, under 14 särskilda punkter upptagna ärenden medgiva försäljning av kronoegendommar eller upplåtande av lägenheter från sådana egendommar.

1) Beträffande de under punkterna 1—5, 7—10 samt 13 och 14 upptagna framställningar har riksdagen redan i sin skrivelse nr 18 anmält sitt beslut och rörande framställningen under punkt 6 kommer riksdagen att i särskild skrivelse anmäla sitt beslut, varom riksdagen härigenom velat erinra.

2) I punkten 11 av förevarande proposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att ett i statsrådsprotokollet angivet område om 11.787 hektar må från kronoegendomen $\frac{7}{8}$ mantal Västra Ryr nr 1 i Romelanda socken av Göteborgs och Bohus län försäljas till Göteborgs murbruks- och betongaktiebolag mot en köpeskilling av 85,575 kronor att vid tillträdet kontant betalas till länsstyrelsen i länet samt under villkor i övrigt,

att området får tillträdas å tid, varom köparen må överenskomma med egendomens arrendator, dock att, därest tillträde ej sker senast den 14 mars 1922, frågan om nu förevarande försäljning skall hava förfallit;

att områdets innehavare skall vara skyldig att, om så påfordras, i gränsen mellan området och kronoegendomen uppsätta och underhålla lämpligt stängsel;

att för kronoegendomens behov i all framtid grus må avgiftsfritt hämtas å området såväl för byggnadsändamål som för underhåll av allmänna och enskilda vägar;

att kronoegendomens arrendator må avgiftsfritt tillgodogöra sig redan utstämplat gallringsvirke, motsvarande ett års behov;

att innehavarna av torplägenheten Älvängstorpet Magnus Larsson och Emma Sandberg må mot en årlig avgäld av 12 kronor kvarsitta å lägenheten, så länge någondera av dem lever; samt

att köparen ensam bestrider de med områdets avskiljande och lagfart å fånget förenade kostnader.

Ifrågavarande till försäljning åt Göteborgs murbruks- och betongaktiebolag ifrågasatta område, som utgöres av 11.787 hektar, består såsom framgår av statsrådsprotokollet huvudsakligen eller till en areal av 9.280 hektar av mark till grustäkt. Området i övrigt utgöres av väg, vassbotten och vattenområde. Uppskattningsmännen hava åsatt grustäktsområdet ett värde av 9,000 kronor per hektar. Då härtill lagts värdet å skogsbestånden å detta område, har det till försäljning ifrågasatta området i dess helhet åsatts ett saluvärde av 85,575 kronor.

Riksdagen har för sin del funnit det uppskattade värdet alltför lågt. Ifrågavarande grustäkt borde nämligen enligt riksdagens mening — på grund av dess närhet till Göteborg och goda läge utmed Göta älv — genom upplåtelse av enbart rätt till grustäkt eller direkt försäljning av grus kunna utnyttjas på ett för staten fördelaktigare sätt än Eders Kungl. Maj:ts nu förevarande förslag innebär. Med hänsyn härtill har riks-

dagen icke kunnat biträda Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, vilket riksdagen härmed får för Eders Kungl. Maj:t anmäla.

3) I punkten 12 av förevarande proposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att, sedan lägenheten Nabben under kronoparken Öresten i Älvsborgs län blivit i överensstämmelse med domänintendentens förslag delad i två lotter, en skogslägenhet och en bostadslägenhet,

den förra försäljes till G. Seaton mot en köpeskillning av 700 kronor att kontant erläggas till länsstyrelsen i länet vid köpets avslutande samt med skyldighet för köparen att ensam vidkännas kostnaderna för lägenhetens avskiljande och för lagfart å fånget; samt

den senare försäljes enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar med skyldighet för lägenhetens innehavare att upplåta fri utfartsväg över densamma för innehavare av skogslägenheten.

Riksdagen har icke något att erinra emot, att lägenheten i fråga, på sätt föreslagits, delas i två lotter, samt att av dessa den ena försäljes till Seaton och den andra till Abrahamsson. Däremot anser riksdagen, att det Abrahamssons lott åsatta saluvärdet bör sänkas, liksom den för Seatons lott fastställda köpeskillningen enligt riksdagens mening bör höjas. Sedan Abrahamsson år 1915 gjort framställning om att få friköpa hela lägenheten, saluvärderades densamma år 1916 till 700 kronor. Enligt Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning skall Abrahamsson nu medgivas rätt till friköpning av något mer än hälften av samma lägenhet. Billigheten bjuder då, enligt riksdagens mening, att man av honom ej fordrar mer än omkring hälften av det belopp, vartill hela lägenheten en gång saluvärderats eller i runt tal 400 kronor. Seaton bör då i överensstämmelse med sitt anbud för sin lott betala 1,100 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen på det sätt bifallit Eders Kungl. Maj:ts under förevarande punkt gjorda framställning, att riksdagen medgivit,

att, sedan lägenheten Nabben under kronoparken Öresten i Älvsborgs län blivit i överensstämmelse med domänintendentens förslag delad i två lotter, en skogslägenhet och en bostadslägenhet,

den förra försäljes till G. Seaton mot en köpeskillning av 1,100 kronor att kontant erläggas till länsstyrelsen i länet vid köpets avslutande samt med skyldighet för köparen att ensam vidkännas kostnaderna för lägenhetens avskiljande och för lagfart å fånget; samt

den senare försäljes enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar med skyldighet för lägenhetens innehavare att upplåta fri utfartsväg över densamma för innehavare av skogslägenheten.

Stockholm den 16 april 1920.

Med undersåtlig vördnad.
